

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžfk/35/2018
Identifikačné číslo spisu: 2516204840
Dátum vydania rozhodnutia: 07.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2516204840.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): B. Q., bytom A. XXX, XXX XX A., proti žalovanému: Obec Borovce, Borovce 168, 922 09 Borovce, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KOFO/2016/219 zo dňa 15. júna 2016, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/17/2018-32 zo dňa 5. júna 2018, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/17/2018-32 zo dňa 5. júna 2018 zamieta.

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Trnave napadnutým uznesením č.k. 14S/17/2018-32 zo dňa 5. júna 2018 podľa § 98 ods. 1 písm. g/ v spojení s § 7 písm. a/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) odmietol ako neprípustnú žalobu žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného č. KOFO/2016/219 zo dňa 15. júna 2016, ktorým bol žalobcovi vyrubený poplatok za komunálny odpad, nakoľko predmetom danej správnej žaloby bolo právoplatné prvostupňové rozhodnutie žalovaného.

2. Uviedol, že správne súdnictvo je založené na subsidiarite vo vzťahu k orgánom verejnej správy, čo konkrétne znamená, že pokiaľ je v danom administratívnom konaní upravený inštančný postup, teda je priznané právo účastníka konania podať proti rozhodnutiu opravný prostriedok, podmienkou prístupu na správny súd je vyčerpanie tohto opravného prostriedku. Následne je rozhodnutie, ktoré je výsledkom odvolacieho konania, spôsobilým predmetom správneho súdneho konania. Pokiaľ účastník konania toto svoje právo účinne nevyužije následkom čoho prvostupňové rozhodnutie nadobudne právoplatnosť, súdna ochrana mu v rámci správneho súdnictva nesvedčí, tak ako v danom prípade.

3. Ďalej konštatoval, prihliadajúc na skutočnosť, že žalobca nie je v konaní zastúpený advokátom, hoci sa jedná o konanie, v ktorom Správny súdny poriadok vyžaduje ako procesnú podmienku obligatórne zastúpenie advokátom (§ 49 ods. 1), že zvažoval na základe oznámenia žalovaného, že napadnuté rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 21. júla 2016 bez vyčerpania riadneho opravného prostriedku, či má v prvom rade skúmať prípustnosť správnej žaloby alebo splnenie procesných podmienok (obligatórne zastúpenie advokátom, splnenie si poplatkovej povinnosti). V tejto súvislosti správny súd poukázal na skutočnosť, že žalobca sa správnou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti prvostupňového rozhodnutia (nie oznámenia žalovaného zo dňa 31. augusta 2016, ktorým bolo žalobcovi oznámené, že sa odvolanie podľa § 13 ods. 9 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (Daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „daňový poriadok“) považuje za nepodané).

4. Mal za to, že je potrebné v prvom rade skúmať prípustnosť správnej žaloby, konkrétne či vôbec napadnuté rozhodnutie je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu s poukazom na § 7 SSP a až následne skúmať, či je žalobca v konaní zastúpený advokátom resp. či je správna žaloba spísaná advokátom (§ 49 ods. 1 SSP). K uvedenému záveru dospel správny súd zohľadniac zásadu hospodárnosti konania, keď vyslovil, že by bolo neefektívne najskôr vyzývať na odstránenie väd podania podľa § 59 SSP, ktorá vada by spočívala v absencii zastúpenia a následne by z dôvodu neprípustnosti predmetu správneho súdneho konania, ktorým je prvostupňové rozhodnutie, bola správna žaloba odmietnutá.

5. Dodal, že z obsahu administratívneho spisu mal za preukázané, že žalobca sa domáha preskúmania prvostupňového rozhodnutia žalovaného, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21. júla 2016. Rovnako mal za preukázané, že žalobca podal voči napadnutému rozhodnutiu žalovaného odvolanie podaním doručeným žalovanému dňa 15. júla 2016, avšak z dôvodu, že odvolanie neobsahovalo náležitosti podľa § 72 ods. 4 písm. c/ až e/ daňového poriadku, žalobca bol vyzvaný postupom podľa § 13 ods. 8 daňového poriadku na odstránenie týchto nedostatkov spolu s poučením, že ak uvedené nedostatky neodstráni v plnom rozsahu v určenej lehote, bude sa odvolanie považovať za nepodané. Napriek tomu, že žalobca výzvu preukázateľne prevzal dňa 3. augusta 2016, nedostatky odvolania neodstránil. Žalovaný mu oznámením zo dňa 31. augusta 2016 písomne s odkazom na § 13 ods. 9 daňového poriadku oznámil, že odvolanie proti rozhodnutiu č. KOFO/2016/219, považuje za podanie nepodané, pretože vytýkané nedostatky neboli odstránené.

6. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 170 písm. a/ SSP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá na ich náhradu právo, pretože žaloba bola odmietnutá.

II.

Kasačná sťažnosť

7. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, v ktorej uviedol, že požiadal o pridelenie právneho zástupcu Centrum právnej pomoci Trenčín.

III.

Právne názory kasačného súdu

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 491 a § 492 SSP preskúmal uznesenie krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 SSP), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP), a že ide o uznesenie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 2 SSP), vo veci v zmysle § 455 SSP nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

9. Na prvom mieste Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (žalobcu), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (*vigilantibus leges sunt scriptae*) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd vybrať si z prostriedkov ochrany upravených procesnými predpismi ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy. Preto správny súd nie je oprávnený zasahovať do tejto procesnej slobody, t.j. dispozitívne rozhodnutie účastníka konania z úradnej povinnosti meniť, alebo ho počas súdneho prieskumu presvedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

10. Aj po nadobudnutí účinnosti Správneho súdneho poriadku naďalej platí, že v systéme správneho súdnictva vychádza právna úprava prístupu k súdnemu preskúmaniu právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy na základy žaloby z princípu generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z ktorého vyplýva, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia alebo opatrenia orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté, okrem tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje (§ 248 OSP, § 7 SSP). Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd (čl. 46 ods. 2 veta druhá Ústavy Slovenskej republiky).

11. Je treba zdôrazniť, že Občiansky súdny poriadok upravoval právomoc správneho súdu vymedzením rozhodnutí správnych orgánov vylúčených zo súdneho preskúmania podobne ako Správny súdny poriadok, aj keď právna úprava správnych aktov, ktorých súdny prieskum sa nepripúšťa, je v Správnom súdnom poriadku stanovená podrobnejšie. Oba procesné predpisy však nepripúšťajú súdne preskúmanie rozhodnutí alebo opatrení orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

12. Zo spisového materiálu kasačný súd zistil, že žalovaný rozhodnutím č. KOFO/2016/219 zo dňa 15. júna 2016 žalobcovi vyrubil poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady za obdobie od 1. januára 2016 do 31. decembra 2016 v sume 19,98 €, proti ktorému podal žalobca dňa 10. júla 2016 odvolanie. Z dôvodu, že v podanom odvolaní absentovali náležitosti podľa § 72 ods. 4 písm. c/ až e/ daňového poriadku, bol žalobca vyzvaný postupom podľa § 13 ods. 8 daňového poriadku na odstránenie týchto nedostatkov spolu s poučením, že ak uvedené nedostatky neodstráni v plnom rozsahu v určenej lehote, bude sa odvolanie považovať za nepodané. Zo spisového materiálu ďalej vyplýva, že hoci predmetná výzva bola žalobcovi doručená dňa 03. augusta 2016, tieto nedostatky odvolania neodstránil. S ohľadom na uvedené mu žalovaný oznámením zo dňa 31. augusta 2016 s poukazom na § 13 ods. 9 daňového poriadku oznámil, že odvolanie proti rozhodnutiu č. KOFO/2016/219, považuje za nepodané, nakoľko vytýkané nedostatky neboli odstránené.

13. Úlohou správneho súdu nie je nahrádzať odvolací správny orgán, takýto postup by bol v rozpore so zásadou trojdelenia moci. Ustanovenie § 7 písm. a/ SSP treba vykladať v súlade s podstatou a cieľom súdneho prieskumu správnych rozhodnutí tak, že zásadne bude predmetom preskúmania právoplatné rozhodnutie, proti ktorému podal žalobca v priebehu správneho konania riadny opravný prostriedok, ak bol účastníkom tohto konania, a ak je riadny opravný prostriedok prípustný. Kasačný súd sa preto stotožnil so záverom Krajského súdu v Trnave, že žalobca v žalobe napadol prvostupňové rozhodnutie, proti ktorému bolo možné podať opravný prostriedok - odvolanie. V danom prípade teda nešlo o právoplatné rozhodnutie, ktoré by bolo možné napadnúť žalobou v správnom súdnictve.

14. Tomuto záveru svedčí aj nález Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 12/97 zo dňa 27. augusta 1997 (*mutatis mutandis*), ktorý judikoval, že ak žalobca v konaní pred správnym orgánom nevyužil riadne opravné prostriedky, správny súd je povinný konanie pred ním zastaviť v zmysle § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

15. Kasačný súd súčasne považuje za potrebné prisvedčiť správnosti záveru Krajského súdu v Trnave o postupe v prejednávanej veci, keď správny súd v prvom rade skúmal prípustnosť správnej žaloby, teda

či vôbec napadnuté rozhodnutie je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu s tým, že až následne je úlohou súdu skúmať, či je žalobca v konaní zastúpený advokátom resp., či je správna žaloba spísaná advokátom. Vzhľadom na skutočnosť, že podaná správna žaloba žalobcu nespĺňa podmienky prípustnosti a preskúmané rozhodnutie žalovaného nepredstavuje spôsobilý predmet súdneho prieskumu, dospel kasačný súd k totožnému záveru, že by nebolo procesne efektívne, a ani v súlade so zásadou hospodárnosti súdneho konania, ak by správny súd pred rozhodnutím vo veci vyzýval na odstránenie vady procesnej podmienky obligatórneho zastúpenia advokátom, nakoľko ani jej odstránenie by nemohlo privodiť vecne iné rozhodnutie.

16. S ohľadom na uvedené nemohol Najvyšší súd Slovenskej republiky prihliadnuť na námietku žalobcu vznesenú v podanej kasačnej sťažnosti, spočívajúcu v tvrdení, že požiadal o pridelenie právneho zástupcu Centrom právnej pomoci Trenčín. Takéto tvrdenie nemá vplyv na posúdenie prípustnosti správnej žaloby.

17. Z uvedených dôvodov považoval kasačný súd právny záver krajského súdu o odmietnutí žaloby ako neprípustnej podľa § 98 ods. 1 písm. g/ v spojení s § 7 písm. a/ SSP, nakoľko predmetom danej správnej žaloby je právoplatné prvostupňové rozhodnutie žalovaného, za správny.

18. Kasačný súd zistil, že kasačná sťažnosť žalobcu neobsahuje žiadne právne relevantné námietky, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého uznesenia krajského súdu, a preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

19. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP) a žalovanému ho nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 168 SSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.